การใช้งาน ESP8266 ควบคุม LED ผ่าน MQTT โดยใช้ Arduino IDE (C++)

HTML Content

ในบทความนี้เราจะมาใช้ MQTT ในเป็นโปรโตคอลตัวกลางในการสื่อสารระหว่าง
คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ผ่านอินเตอร์เน็ต ไปที่ ESP8266 กันครับ หลังจากอ่าน
บทความนี้จบแล้ว ท่านสามารถจะนำ MQTT ไปใช้งานอื่นๆได้อีกมากมาย เช่น การสือสารกัน
เองระหว่าง ESP8266 กับ ESP8266 ในการแชร์ข้อมูลซึ่งกันและกัน มอนิเตอร์อุณหภูมิแบบ
เรียวทาม ติดตามการทำงานของเครื่องจักรแบบไร้สาย นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์
ใช้อะไรที่ไม่เกี่ยวข้องกับ ESP8266 อย่างการทำห้องแชทออนไลน์ได้อีกด้วย

รู้จักกับ MQTT

MQTT เป็นโปรโตคอลที่ใช้สำหรับการสื่อสาร ต่างภาษา ต่างอุปกรณ์กัน หรือภาษาเดียวกัน อุปกรณ์เดียวกัน ซึ่งมีไลบารี่ให้พร้อมสำหรับภาษาต่างๆ ได้แก่ Heroku Ruby Python NodeJS Java Go .NET NodeMCU(Lua) และ PHP ทำงานอยู่บนฐานของโปรโตคอล TCP โดยปกติแล้ว MQTT จะสามารถใช้งานได้ก็ต่อเมื่อมีเชิฟเวอร์ตัวกลางเท่านั้น ซึ่งท่าน สามารถติดตั้งบนเชิฟเวอร์ของตัวเองก็ได้ แต่ในบทความนี้จะเลือกใช้บริการเชิฟเวอร์ MQTT จากเว็บ CloudMQTT ซึ่งสามารถใช้งานได้ฟรี 10 การเชื่อมต่อ กรณีต้องการนำไปใช้งาน จริงควรเผื่อจำนวนการเชื่อมต่อไว้มากๆหากนำไปใช้กับสาธาณะ ก่อนที่จะใช้งานได้ เราจำเป็นต้องมารู้ศัพท์ที่ใช้ และหลักการใช้งานกันก่อนครับ ก่อนอื่นเลย Username Password ที่ใช้ล็อกอินเข้าใช้งานโปรโตคอลจะมีอยู่ด้วยกัน 2 ระดับ คือ ระดับ หัวหน้า และระดับผู้ดูแลห้อง (เป็นชื่อระดับที่ผมตั้งขึ้นเองเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย) ข้อแตกต่าง ของ 2 ระดับนี้คือ

- ระดับหัวหน้า เปรียบได้กับผู้บริหาร หรือเจ้าของบริษัท มีสิทธิ์ที่จะฟัง และประกาศ ไป ยังห้อง (Topic) ไหนก็ได้ที่มีการสร้างขึ้น ซึ่ง Username Password จะถูกกำหนดมา แล้ว หลังจากสมัครสมาชิกในระบบของ CloudMQTT จะมีประกาศในหน้าแรก
- ระดับผู้ดูแลห้อง ระดับนี้มีสิทธิ์ที่จะฟังอย่างเดียว ประกาศอย่างเดียว หรือทั้งฟังและ ประกาศ ได้ในห้อง (Topic) ที่กำหนดไว้แล้วเท่านั้น ซึ่ง Username Password สามารถกำหนดได้เองโดยการสร้าง

ต่อมา ก็มาทำความรู้จักกับคำว่า **Topic** กันครับ คำนี้ผมจะขอใช้ว่าเป็น "ชื่อห้อง" น่าจะเข้าใจ ได้ง่ายกว่า ก่อนที่เราจะส่งข้อมูล หรือรอฟังข้อมูล เราจะต้องทราบชื่อห้องซะก่อนครับ เปรียบเสมือนว่าหากเราต้องการจะคุยกับกลุ่มไหน เราจำเป็นที่จะต้องรู้ชื่อกลุ่มซะก่อน ใน ทาง MQTT จะเรียกชื่อห้องว่า **Topic** ซึ่งสามารถกำหนดเป็นอะไรก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่จะ กำหนดในลักษณะคล้าย Path เช่น /ESP/LED /ESP/TEMP และอื่นๆ การตั้ง ควรเป็นชื่อที่สื่อ ความหมาย และเข้าใจได้ง่ายด้วยครับ

พอร์ต (Port) ใน CloudMQTT จะแบ่งพอร์ตออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

- **Port** เป็นพอร์ตที่โปรโตคอล MQTT ใช้งาน ใช้งานกับภาษาที่อยู่ในฝั่ง Back-end เช่น PHP C++ และภาษาอื่นๆที่ได้กล่าวไปแล้ว (พอร์ตที่จะให้ ESP8266 คือพอร์ต ชนิดนี้)
- **SSL Port** เป็นพอร์ตที่โปรโตคอล MQTT ใช้งาน แต่จะถูกใช้เมื่อต้องการเชื่อมต่อ แบบ SSL ซึ่งผมแนะนำให้ใช้พอร์ตนี้หากอุปกรณ์รองรับ SSL (ESP8266 ไม่ค่อยจะ รองรับ จึงไม่ได้ใช้)
- Websockets Port (TLS only) เป็นพอร์ตที่ใช้กับหน้าเว็บ ซึ่งหน้าเว็บนั้นไม่รองรับ โปรโตคอล MQTT หรือเชื่อมต่อ TCP โดยตรง แต่มีเทคโนโลยีเรียวทามที่ออกแบบมา สำหรับเว็บอยู่แล้ว ชื่อ WebSocket ในการที่จะส่งข้อมูลผ่านหน้าเว็บจะต้องคอนฟิก พอร์ตเป็นพอร์ตชนิดนี้

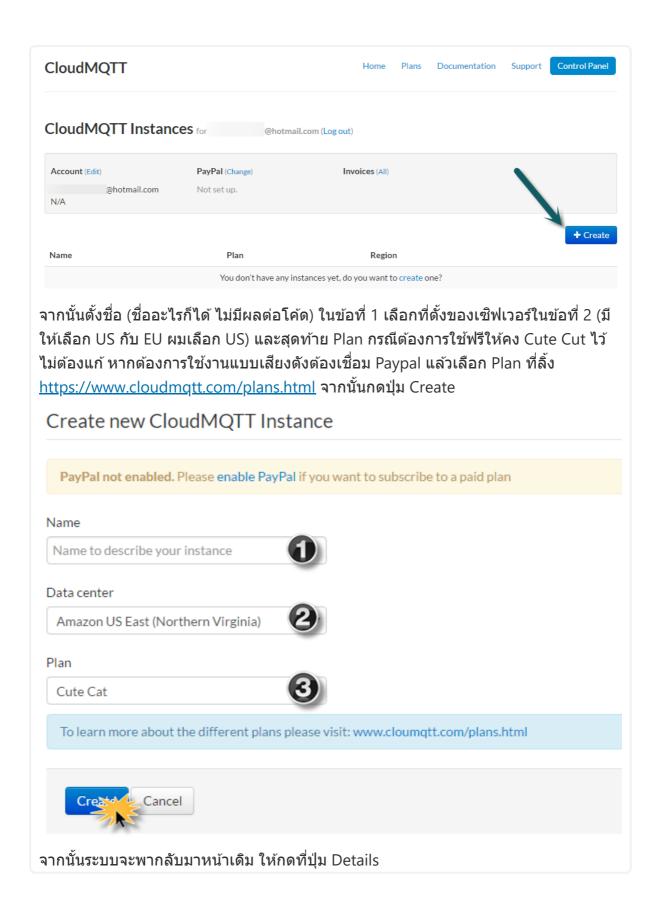
Connection limit เป็นการจำกัดจำนวนผู้เข้ามาเชื่อมต่อ (Clients) ในวินาทีนั้นๆ ตัวอย่าง เช่น เปิดหน้าเว็บที่เชื่อมต่ออยู่ไว้ 2 หน้า และมี ESP8266 ที่เชื่อมต่ออีก 1 ตัว รวมแล้วจะนับ เป็น 3 การเชื่อมต่อ หากใช้งานฟรีเซิฟเวอร์ MQTT จาก CloudMQTT จะถูกจำกัดไว้ที่ 10 การเชื่อมต่อ

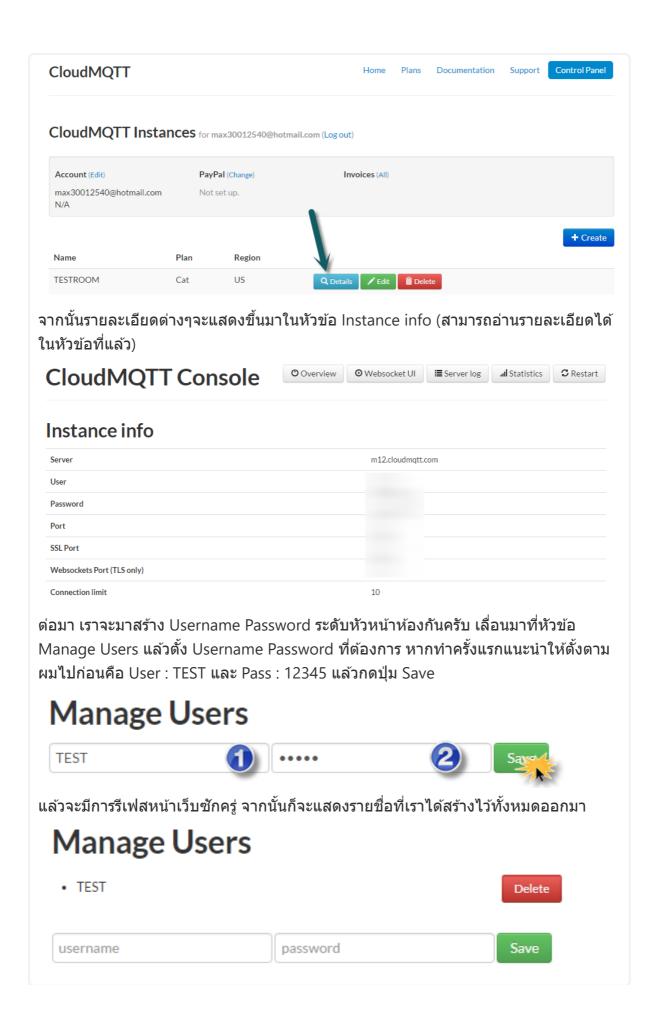
สมัครใช้งานฟรีเซิฟเวอร์ MQTT จาก CloudMQTT

เข้าไปที่ลิ้ง https://customer.cloudmqtt.com/login ตรง Sign up กรอกอีเมล์ของท่านลง ไปก่อน จากนั้นไปเช็คเมล์ ระบบจะส่งลิ้งสำหรับสมัครสมาชิกไปให้ จากนั้นคลิกลิ้งที่อยู่ใน เมล์ แล้วกรอกรายละเอียดต่างๆเป็นอันเสร็จครับ (ผมไม่มีรูปภาพให้ดูเป็นขั้นตอนเนื่องจาก ได้สมัครสมาชิกไว้แล้วครับ)

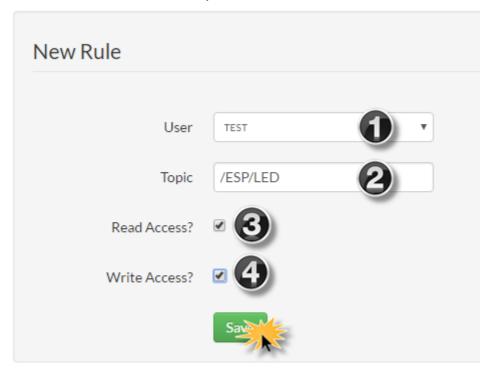
เลือก Plan ใช้งาน และเตรียมพร้อมก่อนเขียนโค้ด

เมื่อเข้าสู่ระบบแล้ว จะพบกับหน้าจัดการทั้งหมดประมาณรูปด้านล่างนี้ กดปุ่ม + Create

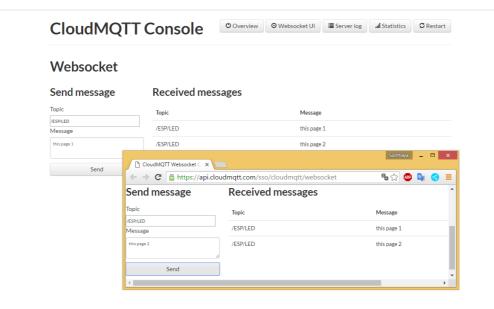
เลื่อนลงมาที่ New Rule ตรงส่วนนี้จะเป็นส่วนที่ไว้กำหนดว่าผู้ดูแลห้อง (User) ใด สามารถ ฟัง (Read) หรือประกาศ (Write) ไปที่ห้อง (Topic) ใดได้บ้าง เลือก User ในข้อที่ 1 จากนั้น ตั้งชื่อห้อง (Topic) ในช่องที่ 2 หากทำครั้งแรกแนะนำให้ตั้ง /ESP/LED ตามผมไปก่อน แล้ว เลือกสิทธิ์ในการใช้งานห้อง (Topic) ในช่อง 3 และ 4 จากนั้นกด Save

รอซักครู่หนึ่ง จะมีการรีเฟสหน้าเว็บ จากนั้นเลื่อนลงมาดูในหัวข้อ ACLs ก็จะเห็นข้อมูลที่เรา ได้ตั้งไว้ครับ

แล้วเปิดลิ้งขึ้นมา 2 หน้าคู่กัน ลองใส่ Topic เป็น /ESP/LED แล้วใส่ข้อความลงไป กดปุ่ม Send หากส่งจากหน้าหนึ่ง อีกหน้าหนึ่งจะมีการแสดงข้อมูลอัตโนมัติด้วย ซึ่งในหน้านี้จะใช้ สำหรับดูว่าโค้ดที่เราได้เขียนนั้นได้มีการส่งข้อมูลมาที่เซิฟเวอร์หรือเปล่า สามารถใช้สำหรับ ดีบัคได้ในกรณีเกิดปัญหา

เขียนโค้ดด้วย Arduino IDE

หากยังไม่ได้ลงบอร์ดให้โปรแกรม Arduino ท่านสามารถอ่านวิธีลงบอร์ดได้ที่บทความ <u>เริ่ม</u> ต้นพัฒนาเฟิร์มแวร์ด้วย Arduino IDE

ใน Arduino จะไม่มีไลบารี่เชื่อมต่อ MQTT มาให้ในตัว สามารถดาว์โหลดมาติดตั้งจากลิ้ง Arduino Client for MQTT

ก๊อปโค้ดด้านล่างนี้ลงโปรแกรม Arduino IDE ไป

// Coding By IOXhop : http://www.ioxhop.com/

#include <ESP8266WiFi.h>

#include < PubSubClient.h >

// Update these with values suitable for your network.

const char* ssid = "YOUR AP SSID";

```
const char* password = "YOUR AP PASSWORD";
// Config MQTT Server
#define mqtt_server "m12.cloudmqtt.com"
#define mqtt_port YOURMQTTPORT
#define mqtt_user "TEST"
#define mqtt_password "12345"
#define LED_PIN 2
WiFiClient espClient;
PubSubClient client(espClient);
void setup() {
pinMode(LED_PIN, OUTPUT);
```

```
Serial.begin(115200);
delay(10);
Serial.println();
Serial.print("Connecting to ");
Serial.println(ssid);
WiFi.begin(ssid, password);
while (WiFi.status() != WL_CONNECTED) {
delay(500);
Serial.print(".");
}
Serial.println("");
Serial.println("WiFi connected");
```

```
Serial.println("IP address: ");
Serial.println(WiFi.localIP());
client.setServer(mqtt_server, mqtt_port);
client.setCallback(callback);
}
void loop() {
if (!client.connected()) {
Serial.print("Attempting MQTT connection...");
if (client.connect("ESP8266Client", mqtt_user, mqtt_password)) {
Serial.println("connected");
client.subscribe("/ESP/LED");
} else {
Serial.print("failed, rc=");
Serial.print(client.state());
```

```
Serial.println(" try again in 5 seconds");
delay(5000);
return;
}
}
client.loop();
}
void callback(char* topic, byte* payload, unsigned int length) {
Serial.print("Message arrived [");
Serial.print(topic);
Serial.print("] ");
String msg = "";
int i=0;
while (i<length) msg += (char)payload[i++];
if (msg == "GET") {
```

```
client.publish("/ESP/LED", (digitalRead(LED_PIN) ? "LEDON" : "LEDOFF"));
Serial.println("Send !");
return:
}
digitalWrite(LED_PIN, (msg == "LEDON" ? HIGH : LOW));
Serial.println(msq);
}
MQTT LED.ino hosted with ♥ by GitHub
                                                                                          view raw
แก้ไขตรงตัวแปร ssid (บรรทัดที่ 7) ให้เป็นชื่อ AP (ชื่อ WiFi) และแก้ไขตัวแปร password
(บรรทัดที่ 8) ให้เป็นรหัสผ่านของ AP (รหัสผ่าน WiFi) กรณีไม่มีรหัสผ่านให้ใส่ตัวเลข 0 (
const char* password = 0; )
แก้ค่า mgtt_server (บรรทัดที่ 11) , mgtt_port (บรรทัดที่ 12) ให้ตรงกับหัวข้อ Instance
info และกรณีที่สร้าง User Pass ตามผมในขั้นตอนที่แล้วก็ไม่ต้องเปลี่ยนตรง mgtt user
(บรรทัดที่ 13) และ mqtt_password (บรรทัดที่ 14) หากไม่ได้สร้าง User Pass ตาม ให้แก้
ตรงส่วนนี้ด้วย
ในบรรทัดที่ 16 จะเป็นการกำหนดขาที่ต่อกับ LED แบบ Active Low ซึ่งผมเลือกใช้ขา
GPIO5
 Instance info
                                                                       // Update these with values suitable for you
                                                                     7 ce st char* ssid = "YOUR AP SSID";
8 const har* password = "YOUR AP PASSWORD";
 User
 Password
                                                                     10 // Config MQTT . ver
                                                                     11 #define mqtt_server "m12.cloudmqtt.com"
 Port
                                                      11583
                                                                    11583
13 #define mqtt_user "TEST"
                                                      21583
 SSL Port
                                                                     14 #define mqtt_password "12345"
 Websockets Port (TLS only)
                                                      31583
                                                                     16 #define LED_PIN 5
```

เลือกบอร์ด เลือกพอร์ต จากนั้นกด Upload ได้เลย

18 WiFiClient espClient;
19 PubSubClient client(espClient);

ในบทความนี้เราจะมาใช้ MQTT ในเป็นโปรโตคอลตัวกลางในการสื่อสารระหว่าง
คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ผ่านอินเตอร์เน็ต ไปที่ ESP8266 กันครับ หลังจากอ่าน
บทความนี้จบแล้ว ท่านสามารถจะนำ MQTT ไปใช้งานอื่นๆได้อีกมากมาย เช่น การสือสารกัน
เองระหว่าง ESP8266 กับ ESP8266 ในการแชร์ข้อมูลซึ่งกันและกัน มอนิเตอร์อุณหภูมิแบบ
เรียวทาม ติดตามการทำงานของเครื่องจักรแบบไร้สาย นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์
ใช้อะไรที่ไม่เกี่ยวข้องกับ ESP8266 อย่างการทำห้องแชทออนไลน์ได้อีกด้วย

รู้จักกับ MQTT

MQTT เป็นโปรโตคอลที่ใช้สำหรับการสื่อสาร ต่างภาษา ต่างอุปกรณ์กัน หรือภาษาเดียวกัน อุปกรณ์เดียวกัน ซึ่งมีไลบารี่ให้พร้อมสำหรับภาษาต่างๆ ได้แก่ Heroku Ruby Python NodeJS Java Go .NET NodeMCU(Lua) และ PHP ทำงานอยู่บนฐานของโปรโตคอล TCP โดยปกติแล้ว MQTT จะสามารถใช้งานได้ก็ต่อเมื่อมีเชิฟเวอร์ตัวกลางเท่านั้น ซึ่งท่าน สามารถติดตั้งบนเซิฟเวอร์ของตัวเองก็ได้ แต่ในบทความนี้จะเลือกใช้บริการเซิฟเวอร์ MQTT จากเว็บ CloudMQTT ซึ่งสามารถใช้งานได้ฟรี 10 การเชื่อมต่อ กรณีต้องการนำไปใช้งาน จริงควรเผื่อจำนวนการเชื่อมต่อไว้มากๆหากนำไปใช้กับสาธาณะ ก่อนที่จะใช้งานได้ เราจำเป็นต้องมารู้ศัพท์ที่ใช้ และหลักการใช้งานกันก่อนครับ ก่อนอื่นเลย Username Password ที่ใช้ล็อกอินเข้าใช้งานโปรโตคอลจะมีอยู่ด้วยกัน 2 ระดับ คือ ระดับ หัวหน้า และระดับผู้ดูแลห้อง (เป็นชื่อระดับที่ผมตั้งขึ้นเองเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย) ข้อแตกต่าง ของ 2 ระดับนี้คือ

- ระดับหัวหน้า เปรียบได้กับผู้บริหาร หรือเจ้าของบริษัท มีสิทธิ์ที่จะฟัง และประกาศ ไป ยังห้อง (Topic) ไหนก็ได้ที่มีการสร้างขึ้น ซึ่ง Username Password จะถูกกำหนดมา แล้ว หลังจากสมัครสมาชิกในระบบของ CloudMQTT จะมีประกาศในหน้าแรก
- ระดับผู้ดูแลห้อง ระดับนี้มีสิทธิ์ที่จะฟังอย่างเดียว ประกาศอย่างเดียว หรือทั้งฟังและ ประกาศ ได้ในห้อง (Topic) ที่กำหนดไว้แล้วเท่านั้น ซึ่ง Username Password สามารถกำหนดได้เองโดยการสร้าง

ต่อมา ก็มาทำความรู้จักกับคำว่า **Topic** กันครับ คำนี้ผมจะขอใช้ว่าเป็น "ชื่อห้อง" น่าจะเข้าใจ ได้ง่ายกว่า ก่อนที่เราจะส่งข้อมูล หรือรอฟังข้อมูล เราจะต้องทราบชื่อห้องซะก่อนครับ เปรียบเสมือนว่าหากเราต้องการจะคุยกับกลุ่มไหน เราจำเป็นที่จะต้องรู้ชื่อกลุ่มซะก่อน ใน ทาง MQTT จะเรียกชื่อห้องว่า **Topic** ซึ่งสามารถกำหนดเป็นอะไรก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่จะ กำหนดในลักษณะคล้าย Path เช่น /ESP/LED /ESP/TEMP และอื่นๆ การตั้ง ควรเป็นชื่อที่สื่อ ความหมาย และเข้าใจได้ง่ายด้วยครับ

พอร์ต (Port) ใน CloudMQTT จะแบ่งพอร์ตออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

• **Port** เป็นพอร์ตที่โปรโตคอล MQTT ใช้งาน ใช้งานกับภาษาที่อยู่ในฝั่ง Back-end เช่น PHP C++ และภาษาอื่นๆที่ได้กล่าวไปแล้ว (พอร์ตที่จะให้ ESP8266 คือพอร์ต ชนิดนี้)

- **SSL Port** เป็นพอร์ตที่โปรโตคอล MQTT ใช้งาน แต่จะถูกใช้เมื่อต้องการเชื่อมต่อ แบบ SSL ซึ่งผมแนะนำให้ใช้พอร์ตนี้หากอุปกรณ์รองรับ SSL (ESP8266 ไม่ค่อยจะ รองรับ จึงไม่ได้ใช้)
- Websockets Port (TLS only) เป็นพอร์ตที่ใช้กับหน้าเว็บ ซึ่งหน้าเว็บนั้นไม่รองรับ โปรโตคอล MQTT หรือเชื่อมต่อ TCP โดยตรง แต่มีเทคโนโลยีเรียวทามที่ออกแบบมา สำหรับเว็บอยู่แล้ว ชื่อ WebSocket ในการที่จะส่งข้อมูลผ่านหน้าเว็บจะต้องคอนฟิก พอร์ตเป็นพอร์ตชนิดนี้

Connection limit เป็นการจำกัดจำนวนผู้เข้ามาเชื่อมต่อ (Clients) ในวินาทีนั้นๆ ตัวอย่าง เช่น เปิดหน้าเว็บที่เชื่อมต่ออยู่ไว้ 2 หน้า และมี ESP8266 ที่เชื่อมต่ออีก 1 ตัว รวมแล้วจะนับ เป็น 3 การเชื่อมต่อ หากใช้งานฟรีเซิฟเวอร์ MQTT จาก CloudMQTT จะถูกจำกัดไว้ที่ 10 การเชื่อมต่อ

สมัครใช้งานฟรีเซิฟเวอร์ MQTT จาก CloudMQTT

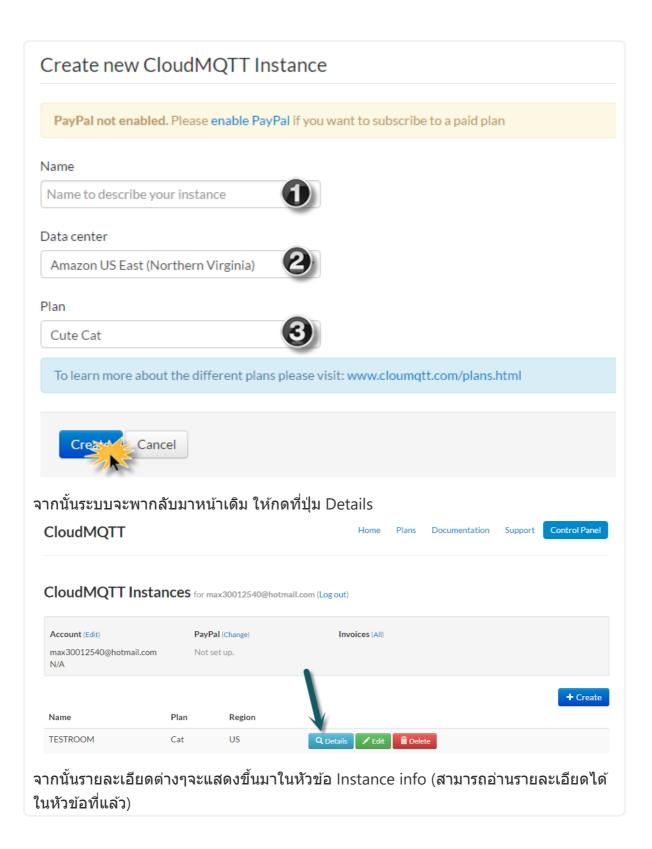
เข้าไปที่ลิ้ง https://customer.cloudmqtt.com/login ตรง Sign up กรอกอีเมล์ของท่านลง ไปก่อน จากนั้นไปเช็คเมล์ ระบบจะส่งลิ้งสำหรับสมัครสมาชิกไปให้ จากนั้นคลิกลิ้งที่อยู่ใน เมล์ แล้วกรอกรายละเอียดต่างๆเป็นอันเสร็จครับ (ผมไม่มีรูปภาพให้ดูเป็นขั้นตอนเนื่องจาก ได้สมัครสมาชิกไว้แล้วครับ)

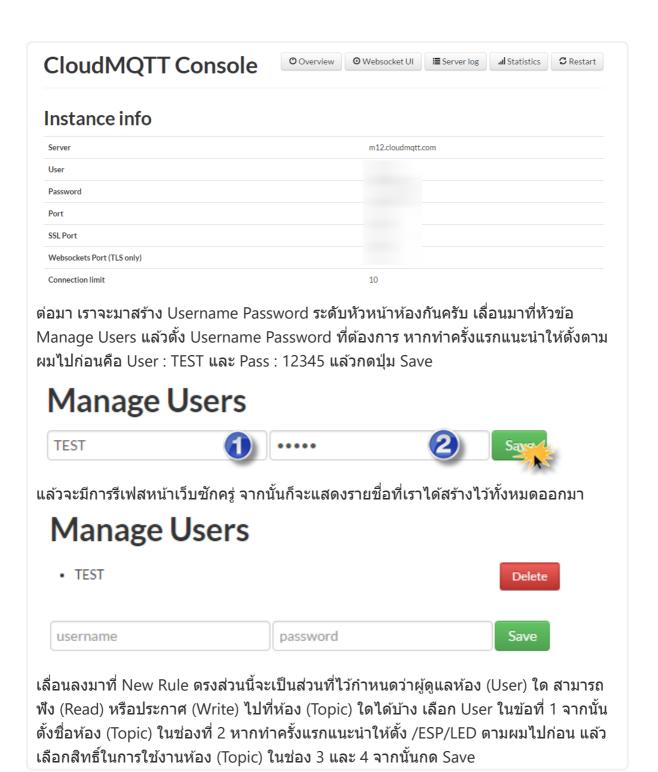
เลือก Plan ใช้งาน และเตรียมพร้อมก่อนเขียนโค้ด

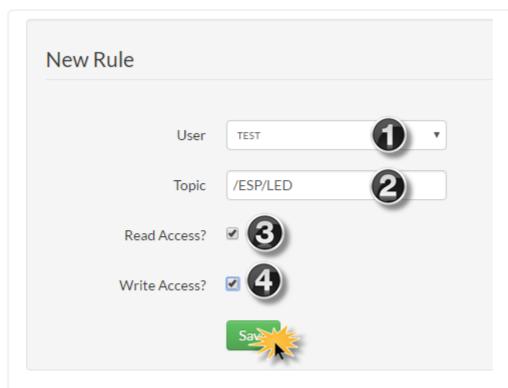
เมื่อเข้าสู่ระบบแล้ว จะพบกับหน้าจัดการทั้งหมดประมาณรูปด้านล่างนี้ กดปุ่ม + Create

CloudMQTT		Home Plans	Documentation	Support	Control Panel
CloudMQTT Instanc	'ES for @hotma	il.com (Log out)			
Account (Edit) @hotmail.com N/A	PayPal (Change) Not set up.	Invoices (All)		1	
Name	Plan	Region			+ Create
	You don't have any ir	stances yet, do you want to create on	e?		

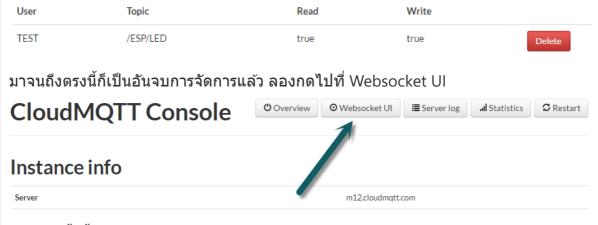
จากนั้นตั้งชื่อ (ชื่ออะไรก็ได้ ไม่มีผลต่อโค้ด) ในข้อที่ 1 เลือกที่ตั้งของเชิฟเวอร์ในข้อที่ 2 (มี ให้เลือก US กับ EU ผมเลือก US) และสุดท้าย Plan กรณีต้องการใช้ฟรีให้คง Cute Cut ไว้ ไม่ต้องแก้ หากต้องการใช้งานแบบเสียงตั้งต้องเชื่อม Paypal แล้วเลือก Plan ที่ลิ้ง https://www.cloudmqtt.com/plans.html จากนั้นกดปุ่ม Create

รอซักครู่หนึ่ง จะมีการรีเฟสหน้าเว็บ จากนั้นเลื่อนลงมาดูในหัวข้อ ACLs ก็จะเห็นข้อมูลที่เรา ได้ตั้งไว้ครับ

แล้วเปิดลิ้งขึ้นมา 2 หน้าคู่กัน ลองใส่ Topic เป็น /ESP/LED แล้วใส่ข้อความลงไป กดปุ่ม Send หากส่งจากหน้าหนึ่ง อีกหน้าหนึ่งจะมีการแสดงข้อมูลอัตโนมัติด้วย ซึ่งในหน้านี้จะใช้ สำหรับดูว่าโค้ดที่เราได้เขียนนั้นได้มีการส่งข้อมูลมาที่เซิฟเวอร์หรือเปล่า สามารถใช้สำหรับ ดีบัคได้ในกรณีเกิดปัญหา